

Марина ГОЛУБ

здобувач вищої освіти 2 курсу ОС «бакалавр»
спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **КУНЦЬО Оксана Іванівна**

викладач кафедри іноземних мов,

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ІНСТРУКЦІЙ З ВИКОРИСТАННЯ ФУНГІЦИДІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Стрімкий розвиток сучасного суспільства і, відповідно, спричинена глобалізація мовного й побутового середовищ зумовлюють актуальність даного дослідження. Разом із доступністю товарів та послуг, наданих за дотримання стандартів ЄС, зокрема фунгіцидних препаратів авторитетних німецьких виробників, перед споживачем постає проблема тлумачення іншомовного тексту, яким супроводжується препарат.

Наразі, в німецькомовних джерелах для позначення мови професійної орієнтованої комунікації використовують термін “*Fachsprache*” [4, с. 89]. Л. Гофман визначає фахову мову, як сукупність усіх мовних засобів, які використовуються у вузькогалузевій комунікативній сфері для порозуміння між фахівцями цієї галузі [6, с. 53]. Найістотнішою ознакою фахової мови є наявність у ній особливих лексичних засобів [4, с. 90]. Проте, розкриття властивостей та, власне, значення мовних одиниць фахової мови стає можливим завдяки вживанню у фахових текстах [2, с. 143].

В рамках даного дослідження, для аналізу було обрано тексти інструкцій: «*Аскра® Хпро. Інноваційний фунгіцид для контролю широкого спектру листових захворювань зернових культур*» [1] та «*Ascra® Xpro. Fungizid zur Bekämpfung von pilzlichen Krankheiten in allen Getreidearten*» [7], які супроводжують фунгіцидний препарат від німецької компанії BAYER. Такий текст є професійно орієнтованим, тобто, фаховим і призначений для обміну професійними знаннями між фахівцями певної галузі [2, с. 143; 3, с. 25].

Класифікація фахових текстів залежить від їх спрямованості – звернення до адресата з різною фаховою компетенцією [6, с. 143]. Відповідно, інструкції з використання препаратів поділяють на такі типи: інструкції у формі запитань-відповідей (розраховані на споживача); інструкції для споживача – непрофесіонала; інструкції для професіоналів [5, с. 232].

Встановлено, що визначальною рисою фахової мови є використання фахової термінології. Так, до прикладу, назва досліджуваного засобу “Аскра® Хпро” є номенклатурою. Також, в обраних для дослідження взірцях німецького та українського текстів інструкції широко використовуються спеціальні слова-терміни. Так, діючі речовини та препаративну форму фунгіцидного засобу описано з використанням хімічної термінології: “130 g/l Prothioconazol, 65 g/l Bixafen, 65 g/l Fluopyram. Formulierung: EC (Emulsionskonzentrat)” [7] - “Діюча речовина: біксафен, 65 г/л + флуопірам, 65 г/л + протіоконазол, 130 г/л. Препаративна форма: концентрат, що емульгується” [1]. Використання спеціальних математичних символів “+” “%” “/” є однаково характерним.

Варто відзначити поширене використання вузькогалузевих в німецькомовному взірці тексту, наприклад: “Prothioconazol: (WMFG1) Wirkungsmechanismus (FRAC-Gruppe): G” [7]. Оскільки, одним із основних завдань тексту інструкції є чітка констатація фактів, в ній не допускається двоякість чи невизначеність щодо трактування написаного. Тому, в інструкціях відсутні слова у переносному значенні, а, з метою уникнення неточностей, або ж з міркування, що значення вказаного слова не буде вичерпним, україномовний варіант інструкції пропонує розширений опис механізму дії, містить уточнення і пояснення.

Щодо структурних особливостей тексту, то, в ході дослідження, було виявлено наступне. Назва засобу присутня у двох варіантах інструкції. Після зазначення назви, в українській інструкції інформація наводиться за такими пунктами: 1. Діюча речовина, 2. Препаративна форма, 3. Механізм дії, 4. Властивості, 5. Сумісність, 6. Реєстраційне посвідчення, 7. Тара. Четвертий

пункт *Властивості*, в свою чергу поділяється на підпункти (*особливості застосування, техніка застосування, поширення та проникнення, зеленіше листя, спектр дії, переваги*) та, окрім, текстової презентації містить візуалізацію у формі графіків, діаграм та рисунків. Інформація такого роду використовується для реклами препарату і переслідує маркетингову ціль.

Більш деталізована структура тексту німецькомовної інструкції забезпечується поділом на розділи, практично кожен з яких поділяється на пункти, а подекуди і підпункти. Таким чином, можна виокремити вісім об'ємних розділів: *1. Wirkungsweise und -spektrum, 2. Von der Zulassungsbehörde festgesetzte Anwendungsgebiete und -bestimmungen, 3. Anwendung, 4. Pflanzenverträglichkeit, 5. Anwendungstechnik, 6. Hinweise für den sicheren Umgang, 7. Erste-Hilfe-Maßnahmen/Hinweise für den Arzt, 8. Kennzeichnung gem. Verordnung (EG) Nr. 1272/2008 (CLP)*. Другий розділ поділяється такі пункти: *Festgesetzte Anwendungsgebiete, Festgesetzte Anwendungsbestimmungen, Anwendungsbezogene Anwendungsbestimmungen*; третій розділ складається з двох пунктів, перший з яких розширено до підпунктів: *ACKERBAU (Weizen, Gerste, Roggen, Triticale, Hafer)* та *Hinweise*; четвертий розділ містить такий пункт як *Wichtige Hinweise*; п'ятий: *Herstellung und Ausbringung der Spritzbrühe, Spritzenreinigung, Mischbarkeit*; шостий: *Anwenderschutz, Nutzorganismen, Wasserorganismen*; а сьомий пункт поділяється на *Erste-Hilfe-Maßnahmen* та *Hinweise für den Arzt*. Також для німецькомовної інструкції властиве використання приміток. Так кінцевим, додатковим, пунктом в оригінальній німецькій інструкції подається загальна примітка про використання даних: *Allgemeine Hinweise zur Nutzung der Daten*.

Незважаючи на той факт, що обрані для аналізу інструкції супроводжують ідентичний препарат від компанії BAYER, очевидною є певна відмінність між ними. Зокрема, відмінність полягає у структурі подання інформації, її обсязі, засобах, використаних для її презентації та комунікативній спрямованості. Очевидною є невідповідність у кількісному відношенні структурних елементів українського та німецького варіантів інструкції. Німецький текст хоча й містить

корисні примітки щодо використання та важливу інформацію, як от розділ про заходи першої допомоги (в українській інструкції відсутній), проте, перенасичений складною термінологією, зокрема абревіаціями, зрозумілими фахівців певної галузі. В той час як, для українського властиві додаткове роз'яснення складних фахових понять та візуалізація інформації, що може свідчити про орієнтацію на користувача-непрофесіонала.

Список використаних джерел:

1. Аскра® Xpro. Інноваційний фунгіцид для контролю широкого спектру листових захворювань зернових культур. URL : <https://www.cropscience.bayer.ua/Products/Fungicides/AscraXPro.aspx?print=true> (дата звернення : 03.04.2022).
2. Вискушенко С. А. Фахова мова як об'єкт лінгвістичного дослідження. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*. Серія: Філологічна. 2015. Вип. 58. С. 142-144.
3. Герасименко М. Д. Аналіз фахових текстів для навчання майбутніх учителів англomовного професійно орієнтованого читання. *Молодий вчений*. 2018. № 2.1 (54.1). С. 25-27.
4. Дулепа І. Б. Особливості фахових мов у структурі загальнонаціональної мови. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. 2014. № 8, Т. 1. С. 89-91.
5. Лещенко Н. О. Комунікативно-прагматична організація інтернет інструкцій із уживання медичних засобів (комунікативні стратегії і тактики). Львів, 2011. С. 230-241.
6. Hoffman L. Fachsprachen als Subsprachen. *Fachsprachen*. Berlin, New York : Walter de Gruyter, 1998. 387 s.
7. Ascra® Xpro. Fungizid zur Bekämpfung von pilzlichen Krankheiten in allen Getreidearten. URL : <https://pim.bayercropscience.de/etikett.pdfstream?product=688> (дата звернення : 03.04.2022).